ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ ΓΑΛΛΟΥ ΖΑΝΤΙΖΟΝ

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ κόλαξ ἀρχιευνοῦχος. Τί ὥρα ἤτανε. Ὁ φιλάργυρος νεκροθάφτης. Πῶς τιμωρήθηκε. Γιατί γεννήθηκε πρίν ἀπό τὸ σουλτάνο ὁ Ἀλῆ Πασᾶς τῆς Προύσσας. Πῶς τὴν ἔπαθε «ὁ Μεχμὲτ Πασᾶς τὸ βῶδι» καὶ πῶς τὰ μπάλωσε. Ὁ χόντζας καὶ τὸ φεγγάρι. Ποιὸς ἔφαγε τὸ κρέας. κλπ. κλπ.

Α τέλη τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος, ὅταν εἰσήχθησαν στὴν Τουρκία τὰ πρῶτα ρολόγια, ὁ σουλτάνος ποὺ βασίλευε ἐκεῖνο τὸν καιρό, βαριόταν νὰ μετράη τὶς ὧρες καὶ τὰ λεπτά.

Ἓν' ἀπόγευμα, λοιπόν, ποὺ οἱ Ὀθωμανοὶ γιόρταζαν, μὲ νηστεῖες, τὴ μεγάλη γιορτὴ τοῦ Ραμαζανιοῦ, ὁ σουλτάνος ξύπνησε, κι' ἐπειδὴ δὲν ἤξερε ἂν ἦταν ὥρα νὰ φάη (γιατὶ τὸ φαγητὸ, τὸν καιρὸ τοῦ Ραμαζανιοῦ, ἐπιτρέπεται μονάχα μετὰ τὴ δύσι τοῦ ἡλίου) φώναξε τὸν ἀρχιευνοῦχο του καὶ τὸν ρώτησε:

—Τί ὥρα εἶνε, Ἀχμέτ;

—Ὅτι ὥρα θέλει ἡ μεγαλειότητά σας! ἀπάντησε ὁ Ἀχμέτ, συνηθισμένος νὰ κολακεύη τὸ σουλτάνο.

* * *

Μιὰ μέρα, ὁ μεγάλος βεζύρης Μουσταφᾶ, περπατώντας στοὺς δρόμους τῆς Σταμπούλ, ἀπάντησε κάποιο νέο, ποὺ φαινόταν ἐξαιρετικὰ θλιμμένος κι' ἀπαρηγόρητος.

—Τί ἔχεις, παιδί μου, κι' εἶσαι λυπημένος; τὸν ρώτησε ὁ βεζύρης.

Τότε ὁ νέος τοῦ εἶπε ὅτι, στὴ Σταμπούλ, εἶχε πέσει μεγάλη ἐπιδημία χολέρας, ὅτι εἶχε πεθάνει ὁ γέρος ὁ πατέρας του, κι' ὅτι ὁ νεκροθάφτης δὲν τὸν ἔθαβε, ἂν δὲν τοῦδινε πρῶτα ἕνα ποσό, ποὺ ὁ νέος δὲν τὸ εἶχε.

—Καὶ πόσα σοῦ γυρεύει, παιδί μου; ξαναεῖπε ὁ βεζύρης.

—Σαράντα γρόσα, ἀφέντη μου...

—Νά, πάρε ὀγδόντα, καὶ πᾶμε νὰ θάψης τὸν πατέρα σου...

Ὅταν ἔφτασαν στὸ κοιμητήριο, ὁ βεζύρης φώναξε τὸ νεκροθάφτη, τοῦ μέτρησε τὰ ὀγδόντα γρόσα, καὶ τοῦ παράγγειλε ν' ἀνοίξη δυὸ λάκκους.

—Γιὰ ποιὸν εἶν' ὁ ἄλλος λάκκος; ρώτησε ὁ νεκροθάφτης, ὁ ὁποῖος δὲν ἔβλεπε παρὰ μονάχα ἕναν πεθαμένο...

—Ὁ ἄλλος λάκκος, εἶπε ὁ βεζύρης, εἶνε γιὰ τὴν ἀφεντιά σου, γιὰ νὰ μὴ βρεθοῦν, μιὰ μέρα, τὰ παιδιά σου, στὴν ἴδια θέσι μὲ τὸ φτωχὸ αὐτὸ παιδί, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ θάψη τὸν πατέρα του, καὶ κινδύνευε νὰ τὸν δῆ νὰ τὸν τρῶνε τὰ κοράκια, ἐξ αἰτίας τῆς αἰσχροκερδείας σου...

Καὶ χωρὶς νὰ χάση καιρό, ἔδωσε διαταγὴ νὰ πλαγιάσουν μὲ τὸ στανιό, τὸ νεκροθάφτη, στὸ δεύτερο τὸ λάκκο, καὶ νὰ τὸν θάψουν μέσα ζωντανό...

* * *

Ὁ Ἀλῆ πασᾶς, βαλῆς τῆς Προύσσας, ἤτανε γεννημένος τὴν ἴδια μέρα μὲ τὸ σουλτάνο, ἀλλὰ τέσσερες ὧρες πιὸ μπροστά. Ἑτσιμένος ἤτανε τέσσερες ὧρες μεγαλείτερός του. Τὸ ἤξεραν κι' οἱ δυὸ αὐτό: Ἓν τούτοις, κατὰ τὸ διάστημα μιᾶς ἀκροάσεως, ὁ σουλτάνος ρώτησε τὸν Ἀλῆ ποιὸς ἀπ' τοὺς δυό τους ἦταν μεγαλείτερος. Τότε ὁ Ἀλῆ πασᾶς, ποὺ ἤξερε πῶς ἡ ἀπάντησί του θὰ δυσαρεστοῦσε τὸν σουλτάνο, ἂν τοῦλεγε πῶς ἦταν γεννημένος αὐτὸς πρῶτος, ἀπάντησε ἐξυπνότατα:

— Μεγαλειότατε, ἐγὼ γεννήθηκα πρίν ἀπὸ σᾶς, ἀλλὰ τὸ ἔκανα αὐτὸ γιὰ νὰ τρέξω καὶ νὰ σᾶς προσκυνήσω τὴν ὥρα ποὺ γεννιόσαστε!....

* * *

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ μεγάλου βεζύρη Κιοπρουλοῦ, ἕνας γέρος πασᾶς, διοικητὴς ἐπαρχίας, ὁ ἐπονομαζόμενος «Ἐσκοῦς Μεχμὲτ» — δηλαδὴ «ὁ Μεχμὲτ τὸ βῶδι» — εἶχε ἀπολυθῆ ἀπ' τὴν ὑπηρεσία. Πῆγε, τότε, στὴν Κωνσταντινούπολι, καὶ τράβηξε ἴσια στὴν Ὑψηλὴ Πύλη, γιὰ νὰ προσπαθήση νὰ πετύχη τὸ διορισμό του σ' ἄλλη θέσι. Τὸν ἔμπασαν λοιπὸν στὴν αὐθουσα τῆς ἀναμονῆς καὶ περίμενε μερικὰ λεπτά, ὅταν ξαφνικά, μπῆκε μέσα ἀθόρυβα ἕνας ἀνθρωπάκος, ποὺ τὸ παρουσιαστικό του δὲν εἶχε τίποτα τὸ ἐξαιρετικό. Ὁ ἀνθρωπάκος αὐτὸς χαιρέτησε τὸν Μεχμὲτ πασᾶ, κι' ἄρχισε νὰ τοῦ ἀποτείνη διάφορες ἐρωτήσεις.

Ὁ «Ἐσκοῦς Μεχμέτ», ὁ ὁποῖος σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ εἶχε παραγγείλει νὰ τοῦ φέρουν ἕνα ναργιλέ, ἄρχισε νὰ κουβεντιάζη μὲ τὸν ἄγνωστο ἀνθρωπάκο, ποὺ δὲν τοῦ γέμιζε καθόλου τὸ μάτι. Τοῦ μιλοῦσε, λοιπόν, μὲ ὕφος ἰταμό, καὶ τοῦ ἀταριθμοῦσε τὶς ὑπηρεσίες ποὺ εἶχε προσφέρει στὴ χώρα, καὶ τὶς μεγάλες ἱκανότητές του. Σὲ κάποια στιγμή, μάλιστα, μὲ τὴ φόρα ποὺ εἶχε πάρει, ἔφτασε νὰ ἐκφρασθῆ ἀνεπαίσθητα καὶ γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ μεγάλου βεζύρη, κατηγορώντας τον ὅτι τὸν εἶχε ἄδικα ἀπολύσει ἀπ' τὴν ὑπηρεσία!... Κι' ἔπειτα ἐπειδή, μὲ τὴν κουβέντα, εἶχε σβύσει ὁ ναργιλές του, ζήτησε ἀπ' τὸ συνομιλητή του νὰ τοῦ τὸν ἀνάψη...

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως μπῆκε, μέσ' στὴν αὐθουσα, ὁ ἀρχιγὸς τῶν σύλεμάδων, προχώρησε πρὸς τὸν ἀνθρωπάκο, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπ' τὸν ἴδιο τὸ μεγάλο τὸ βεζύρη, κι' ἔκανε μπροστά του ἕναν τεμενά:

Ὁ φτωχὸς ὁ Μεχμὲτ πασᾶς, τότε μόνο κατάλαβε τὴ φοβερή του γκάφα! Εἶχε ὅμως, τουλάχιστον, ἀρκετὴ ἑτοιμότητα πνεύματος νὰ τὴ διορθώση... Κι' ὅταν ὁ μεγάλος βεζύρης τοῦ σύστησε τὸν θρησκευτικὸν ἡγέτη, λέγοντας: «Ἀπὸ δῶ ὁ ἀρχιγὸς τῶν σύλεμάδων», ὁ πασᾶς ἔσπευσε νὰ συσταθῆ μόνος του, λέγοντας:

—Κι' ἐγὼ εἶμαι, βεζύρη μου, ὁ Ἐσκοῦς Μεχμὲτ πασᾶς!—δηλαδὴ «ὁ Μεχμὲτ πασᾶς, τὸ βῶδι»!....

Ὁ μεγάλος βεζύρης γέλασε μὲ τὴν καρδιά του, καὶ τὴν ἴδια μέρα ὑπέγραψε τὸ διάταγμα τοῦ ἐπαναδιορισμοῦ τοῦ ἀμελοῦς πασᾶ....

* * *

Ἕνα βράδυ, ἕνας χόντζας (ποὺ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπ' τὸν περίφημο καὶ λαοφιλῆ Νασρεντὶν χόντζα) καθὼς περπατοῦσε μέσ' στὸ περιβόλι του καὶ πέρασε δίπλα στὸ πηγάδι, εἶδε τὸ φεγγάρι ποὺ καθρεφτιζόταν στὸ νερό.

—Πῶς τὰ κατάφερε τὸ φεγγάρι κι' ἔπεσε μέσ' στὸ πηγάδι μου;... σκέφτηκε κατάπληκτος ὁ χόντζας.

Ἔτρεξε τότε σπίτι του, ἔφερ' ἕνα σχοινὶ κι' ἕναν κουβᾶ, ἔρριξε τὸν κουβᾶ μέσ' στὸ πηγάδι, κι' ἄρχισε ν' ἀδειάζη τὸ νερό, γιὰ νὰ βγάλη ἀπὸ μέσα τὸ φεγγάρι!... Ἄδειαζε κι' ἄδειαζε νερό, χώνοντας κάθε φορὰ καὶ τὸ χέρι του μέσ' στὸν κουβᾶ, μὴν τυχὸν καὶ πιάση τὸ... φεγγάρι, μὰ τοῦ κάκου.

Ξαφνικά, ἔπειτ' ἀπὸ πολλὰ τραβήγματα, ἐνῶ πολεμοῦσε πάλι ν' ἀνεβάση τὸν κουβᾶ, τὸ σχοινὶ ἔσπασε ξαφνικὰ κι' ὁ χόντζας βρέθηκε ἀνάσκελα στὸ χῶμα..

Στὴ στάσι αὐτὴ, ὅπως, εἶδε τὸ φεγγάρι νὰ βρίσκεται, ὅπως πάντοτε, στὸν οὐρανὸ, καὶ φώναξε ἱκανοποιημένος:

—Οὔφ!... Ἔφτασε αἷμα, ἀλλὰ τὰ κατάφερα: Τὸ φεγγάρι πάλι βρίσκεται στὴ θέσι του!...

* * *

Ἕνα πρωΐ, ὁ ἴδιος ὁ χόντζας, ἀγόρασε τρεῖς ὀκάδες κρέας, τὸ πῆγε μόνος σπίτι του καὶ τόδωσε τῆς γυναίκας του, γιὰ νὰ τὸ μαγερέψη. Ἔπειτα ξαναπῆγε στὴ δουλειά του.

Ἡ γυναῖκα του ἐπωφελήθηκε τῆς ἀπουσίας του, φώναξε τὶς φιλενάδες της, κι' ἀφοῦ μαγείρεψαν τὸ κρέας, καὶ τὸ ἐτοίμασαν, ὅλες μαζύ, στρώθηκαν στὸ φαγοπότι, καὶ τὸ φοκάνισαν μὲ τέτοιαν ὄρεξι, ποὺ δὲν ἀπόμεινε μήτε κοκκαλάκι...

Ὅταν τὸ μεσημέρι γύρισε ὁ χόντζας, περιμένοντας μὲ λιχουδιὰ τὸ κρέας, ἡ γυναῖκα του τοῦ σερβίρισε ἕνα νερόβραστο πιλάφι...

—Ἀμὴ εὐλογημένη! τῆς εἶπε ὁ χόντζας, ἐγὼ περίμενα πῶς καὶ τί νὰ φάω κρέας καὶ σὺ μοῦχαιξες λαπᾶ; Καλά, δὲν πρόφτασες νὰ μαγερέψης τὸ κρέας, δὲν ἔβαζες, τουλάχιστον, τὰ κόκκαλα νὰ πάρουν μιὰ βράσι καὶ νὰ μαγερέψης τὸ ρύζι στὸ ζωμί; Ἔτσι θἄχε κάποια νοστιμάδα...

—Ποιὸ κρέας, χόντζα μου; ρώτησε ἡ γυναῖκα του.

—Ποιὸ κρέας, λέει; Αὐτὸ ποὺ σοῦφερα ὁ ἴδιος τὸ πρωΐ...

—Νάταν κι' ἄλλο, τώρα! τοῦ λέει ἡ γυναῖκα του, ἀτάραχα. Ἀς εἶνε καλὰ ἡ γάτα! Τοῦδωσε καὶ κατάλαβε....

—Ἡ γάτα;... ρώτησε ὁ χόντζας, ποὺ δὲν τὴν κατάπιε τὴν ψευτιά.

Κι' ἀμέσως ἄρπαξε τὴ γάτα, ποὺ κοιμόταν μακάρια, δίπλα στὸ μαγγάλι, τὴν κουβάλησε στὸ μαγεριό, πῆρε ὕστερα τὴ ζυγαριὰ καὶ τὴ ζύγισε. Ἡ ζυγαριὰ ἔδειξε τρεῖς ὀκάδες ἀκριβῶς!

Τότε ὁ χόντζας, γυρίζοντας πρὸς τὴ γυναῖκα του, τῆς λέει:

—Αὐτά, γυναῖκα, νὰ τὰ πῆς ἀλλοῦ! Ἂν αὐτὸ ποὺ τώρα ζύγισα εἶνε τὸ κρέας, τότε ποῦ εἶνε ἡ γάτα; Ἂν πάλι εἶνε ἡ γάτα, τότε ποῦ εἶνε τὸ κρέας; Γιατὶ τὸ κρέας μοναχὰ ποὺ σοῦφερα, ἦταν ἴσα-ἴσα τρεῖς ὀκάδες...